

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ХЕРСОНЩИНИ: ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА

Участь молоді в суспільно-політичному житті України має принципове значення для розвитку країни не тільки в далекому майбутньому, але й в найближчій перспективі. Найбільш результативну і творчу здатність мають саме організовані групи молоді – рухи, організації, об'єднання, спілки, які здатні формувати нові підходи і шляхи розв'язання власних життєвих проблем, активно впливати на запобігання повсякденним проблемам підростаючого покоління, вирішувати питання регіонального характеру, відігравати не останню роль в місцевому самоуправлінні, впливати на становлення особистості молодої людини як суб'єкта свідомої громадянської діяльності.

Отримуючи знання, об'єднуючись в організації, вивчаючи суспільно-політичний досвід, займаючи активну громадянську позицію, молоді громадяни країни інтегруються в сучасний соціум, тим самим об'єктивно модернізуючи його. Від характеру світоглядних цінностей молоді та реалізації їх на практиці залежить динаміка громадянського суспільства, що формується, роль і значення молоді та молодіжного руху в житті держави, регіону, області, міста або села.

Серед дослідників, які вивчали участь молоді та молодіжних рухів в житті країни, в управлінні політичними та суспільними процесами, її участь у державотворчих процесах, можна назвати В.Барабаша, І. Ільїнського, Є.Косенко, М.Михальченко, В.Мошнягу, М.Головатого, В. Криворученко, Є.Головаху, Н.Паніну, В. Головенько, О.Корнієвського та інших.

Серед сучасних українських дослідників молодіжної проблематики вагомий внесок зробили О.Балакірева, В. Бебик, М.Головатий, В.Головенько, І.Демченко, Н.Комарова, О. Корнієвський, В. Кулік, М. Пашков, В. Перебенесюк, М.Перепелиця, В. Ребало, В.Рябіка, В.Соколов, Л.Сокурянська, Н.Черниш, В. Єленський, В. Якушик, О. Яременко.

Питання молодіжного руху Херсонщини висвітлювалися в доробках В.Сусорова, колективних працях Д.Белого, М. Єлігулашвілі, О.Мошнягула, довідкових матеріалах і збірках; деякі питання розвитку окремих молодіжних організацій та об'єднань в Херсонській області розкривалися в статтях К.Славіної, В.Лубчака, І.Сошнікової.

Сьогодні українські молодіжні рухи переважно не користуються реальним впливом серед більшості молодих громадян, більшість з них не мають стійкої соціальної підтримки і відповідно не знаходяться в авангарді суспільно-політичних процесів. Соціально ж активні організації виступають виразником інтересів окремих соціальних прошарків, груп, спільнот, а також як суб'єкти соціально-політичних процесів. Але досить часто, навіть займаючи активну позицію в суспільстві, організації молоді стикаються із значною кількістю проблем, котрі гальмують їх діяльність, перешкоджають реалізації функцій тощо[1,74].

У своєму дослідженні ми намагались виокремити основні проблеми, що перешкоджають молодіжним організаціям м. Херсона та херсонської області бути активними суб'єктами суспільного життя. Для досягнення цієї мети нами було проведено дослідження експертної думки у м. Херсоні та Херсонській області. Всього було опитано 26 експертів - офіційних лідерів молодіжних громадських організацій, які дали згоду на глибоку та докладну бесіду.

Незважаючи на бурхливий ріст числа молодіжних організацій, практично за всіма регіонами країни і різновекторністю їх діяльності, лідерами все частіше відзначаються труднощі, з якими їм доводиться стикатися. З метою конкретизації найбільш суттєвих проблем сучасних молодіжних організацій респондентам (лідерам організацій) було поставлено відкриті й закриті

запитання щодо наявності та можливих шляхів вирішення внутрішніх та зовнішніх проблем їхніх організацій. Виявилося, що, на думку експертів, на фоні інших суспільних об'єднань діяльність молодіжних організацій пов'язано з подоланням значної кількості труднощів[2,73].

Не зважаючи на створення сприятливих умов для розвитку молодіжного руху на Херсонщині, на підтримку молоді та її ініціатив керівництвом міста та області, існує достатньо проблем, які перешкоджають швидкому розвитку, становленню та якісному функціонуванню організованого молодіжного руху на Херсонщині.

Лідери молодіжних організацій, які брали участь у дослідженні, одностайно визнали, що на сьогодні не тільки їхня організація, але й усі молодіжні(і не тільки молодіжні) об'єднання мають як внутрішні, так і зовнішні проблеми, що є важкими перепонами у функціонуванні організацій.

Так, на питання щодо наявності внутрішніх проблем в організації, ми отримали наступні відповіді(нижче наведено перелік внутрішніх проблем, наявних в організаціях, що брали участь у дослідженні, побудований за рейтинговим принципом (аспект актуальності)):

- недостатнє фінансування;
- незначна кількість кваліфікованого персоналу;
- майже відсутня співпраця з органами влади;
- недостатня забезпеченість обладнанням;
- недостатня співпраця з ЗМІ;
- недостатня співпраця з бізнесом;
- хаотична діяльність;
- невміле керівництво організацією.

Достатньо цікавим є той факт, що учасники опитування, будучи лідерами організацій, однією з внутрішніх проблем сучасного молодіжного руху України назвали невміле керівництво організацією. З їхньої точки зору, сильна і яскрава особистість на чолі руху може як залучити більше число

прихильників руху, так і успішно брати участь у процесі здійснення молодіжної політики в якості повноцінного суб'єкта.

Всі керівники зазначили, що організація в принципі здатна самостійно вирішити вищезазначені внутрішні проблеми, але, на жаль, жоден з лідерів не зміг пояснити (або не схотів), яким саме шляхом можливе розв'язання цих проблем.

Щодо наявності зовнішніх проблем, існування яких також було підтверджене керівниками молодіжних рухів, були зазначені наступні основні проблеми зовнішнього характеру(перелік зовнішніх проблем, наявних в організаціях, що брали участь у дослідженні, побудований за рейтинговим принципом (аспект актуальності)):

- недосконале законодавче та податкове забезпечення;
- низька зацікавленість діяльністю організації в цілому з боку органів влади, бізнесу та ЗМІ;
- низька соціальна активність молоді та відсутність у неї соціальної позиції.

Експерти висловили стурбованість повільністю законодавчих органів і недосконалістю законів України відносно діяльності молодіжних структур. Переважна більшість вважає (24 керівники організацій), що законодавцям є над чим попрацювати. Тривожним можна вважати той факт, що спостерігається значна перевага у бік впевнених у тому, що значна частина нормативних актів потребує перегляду і доробки, деякі з них уже застаріли і потребують удосконалення відповідності з потребами молодіжних організацій.

На жаль, респонденти не змогли сформулювати конкретні вимоги до законів, що регламентують діяльність молодіжних структур. Значна частина побажань полягала в необхідності фінансової підтримки з боку держави й удосконаленні політики оподаткування діяльності молодіжних організацій. Проте висловити ці побажання у формі аргументованих конструктивних рекомендацій законодавцям респонденти не змогли.

Аналіз відповідей експертів дозволив дійти таких тезисних висновків щодо основних проблем, з якими у своїй діяльності стикаються сучасні молодіжні рухи. Однією із основних проблем експерти вважають те, що молодь країни не бачить у молодіжних організаціях представників своїх інтересів і не вірить у можливість організацій надати молодим людям реальну допомогу. Також лідери організацій висловили припущення, що сьогодні молодь не готова присвячувати свій вільний час рішенням суспільних питань. Як відзначали самі експерти, для того, щоб залучити більше число учасників молодіжних рухів, сьогодні необхідно все частіше говорити про матеріальні, політичні або якісь інші вигоди. Усе менше виявляється така якість у молодих громадян як «ідейність».

Також згадувалась проблема недостатньої матеріальної підтримки з боку держави. З подібними труднощами стикається сьогодні дуже багато організацій. Молодіжні організації виявилися заручниками ситуації, що створили своїм власним існуванням. З одного боку, грошей, що виділяються місцевими органами й урядом країни, катастрофічно не вистачає через постійний ріст числа організацій, з іншого боку - досвід концентрації і розподіл фінансових засобів, що виділяються на потреби молодіжних організацій країни, в одних руках (УНКМО) призвів до розколу загального всеукраїнського молодіжного руху і чвар між лідерами організацій, які увійшли у Комітет, і тих, хто за тими або іншими причинами у ньому не опинилися. Головне джерело фінансування молодіжних об'єднань - це проекти і допомога недержавних фінансових фондів підтримки молодіжних організацій. Деякі організації мають можливість самі заробляти кошти своєю діяльністю (наприклад, молодіжні організації інвалідів). Неприбутковим організаціям залишається сподіватися винятково на допомогу фондів і власний потенціал[3,400].

Експерти зробили акцент на тому, що гроші для підтримки діяльності молодіжних об'єднань повинні виділятися з місцевого (обласного, міського або районного) бюджету і на місцевому ж рівні на підставі конкурсу повинні визначатися переможці, а їхні проекти фінансуватися. Лідери організацій

виказали думку, що скільки б грошей не виділялося, із теперішніми темпами росту числа молодіжних організацій їх не вистачить на всіх. Тому вони виступають за здорову конкуренцію в цьому питанні.

Лідери молодіжних організацій згадували і про відстороненість гілок влади різноманітного рівня від розв'язання проблем молодіжних організацій. Особливий акцент було зроблено на тому, що основна функція держави щодо здійснення молодіжної політики полягає сьогодні в створенні законодавчої бази і розробці різноманітних проектів і пропозицій, що повинні допомогти молодіжним організаціям на місцях. Проте механізми розробки цих проектів не пропонуються і контроль за дотриманням законів не проводиться. Керівники адміністрацій районного, міського й обласного рівнів відповідають на всі звертання лідерів молодіжних організацій однаково – «немає грошей», «немає можливостей» тощо. При цьому всіляко дають зрозуміти, що вітають ініціативу і «спритність» молодіжних організацій у процесі виживання.

Опитування лідерів молодіжних угруповань також частково підтвердило авторську гіпотезу стосовно того, що керівництво молодіжних організацій вбачає основною проблемою в діяльності організацій, окрім недостатнього фінансування та ресурсів, низьку соціальну активність та незацікавленість молоді в членстві та участі в такого роду об'єднаннях (відсутність соціальної позиції, сучасні життєві пріоритети молодих людей, поява нових форм комунікації, які замінюють живе спілкування тощо).

Література

1. Черкашина Т.О. Історія становлення та розвитку молодіжних організацій на Херсонщині // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право: Зб. наук. праць.- Київ: ІВЦ «Політехніка», 2012.- №2(14).-С.23-28.
2. Черкашина Т.О. Сучасний стан організованого молодіжного руху на Херсонщині. Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. - Вип.6: збірник наукових праць. - Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011.- С.72-80.

3. Черкашина Т.О. Нормативно-правове забезпечення розвитку молодіжного руху в Україні. Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. Збірник наукових праць Херсонського національного технічного університету. – Вип.1(4).- Херсон, 2011.- С. 398-403.

Анотація

Черкашина Т.О. Деякі проблеми молодіжних організацій Херсонщини: експертна оцінка. – Стаття.

У статті розкривається роль організованих груп молоді, зокрема рухів, організацій та об'єднань, у суспільно-політичному житті України. Окреслено теоретичну базу дослідження – праці науковців, що досліджували розвиток, функціонування молодіжних організацій як в Україні так і у Херсонському регіоні. Завдяки проведеному автором опитуванню лідерів молодіжних об'єднань, розкривається думка керівників молодіжних організацій міста Херсона та херсонської області щодо наявності основних проблем у молодіжних організаціях, котрі виникають у процесі їх функціонування й мають вплив на ефективну й результативну їх діяльність. Основна увага приділяється внутрішнім та зовнішнім проблемам організацій, зокрема таким як недостатнє фінансування, недостатня співпраця з іншими структурами, недосконале законодавче та податкове забезпечення тощо.

Ключові слова: молодіжні організації, молодіжні об'єднання, молодіжні рухи, проблеми молодіжних організацій, внутрішні проблеми, зовнішні проблеми, лідери молодіжних організацій.

Аннотация

Черкашина Т.А. Некоторые проблемы молодежных организаций Херсонщины : экспертное оценивание. - Статья.

В статье раскрывается роль организованных групп молодежи: движений, организаций и объединений в общественно-политической жизни

Украины. Очерчено теоретическую базу исследования – работы ученых, которые изучали развитие, функционирование молодежных организаций как в Украине, так и в херсонском регионе. Благодаря проведенному автором опросу лидеров молодежных объединений, раскрывается мнение руководителей молодежных организаций города Херсона и херсонской области относительно существования проблем в этих организациях, которые возникают в процессе их деятельности и имеют влияние на эффективность и результативность этой деятельности. Основное внимание уделяется внутренним и внешним проблемам организации, таким как недостаточное финансирование, недостаточное сотрудничество с другими структурами, несовершенное законодательное и налоговое обеспечение и другим.

Ключевые слова: молодежные организации, молодежные объединения, молодежные движения, проблемы молодежных организаций, внутренние проблемы, внешние проблемы, лидеры молодежных организаций.

Summary

Cherkashina T.A. Some problems of the youth organizations of Kherson: expert evaluation. – Article.

The article deals with the role of organized youth groups, including movements, organizations and associations in social and political life of Ukraine. Outlines the theoretical basis of research - work of scientists who investigated the development, operation youth organizations both in Ukraine and in the Kherson region. The conducted survey author of the leaders of youth organizations, opinion leaders disclosed youth organizations Kherson city and Kherson region about the availability of the main problems in youth organizations, which arise in the course of their operations and have an impact on the effective and efficient their activities. The focus is on internal and external problems of organizations, including such as lack of funding, lack of cooperation with other structures, inadequate legal and tax software and so on.

Keywords: youth organizations, youth groups, youth movements, problems of youth organizations, internal problems, external problems, leaders of youth organizations